

KLAGANDE

Caroline Engblom, 19831122-4623

MOTPART

Försäkringskassan

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Göteborgs dom den 15 januari 2021
i mål nr 978-20, se bilaga A

SAKEN

Omvårdnadsbidrag

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten beslutar att Caroline Engblom har rätt till ett helt
omvårdnadsbidrag för dottern Alice från och med april 2019 till och med
september 2023.

YRKANDEN M.M.

Caroline Engblom yrkar att hon ska beviljas ett helt omvårdnadsbidrag för
sin dotter Alice från och med april 2019 och anför följande.

Alices omvårdnadsbehov är omfattande utan hjälpmedel men även med, då
de inte återskapar hennes hörselsinne fullständigt. På vänster öra förstärks
ljudet av en hörapparat som sedan skickar ljud in i hörselgången. På höger
öra har hon ett cochleaimplantat. Alices konstgjorda hörsel gör att hon med
ytterligare hjälp av andra hjälpmedel (såsom högtalare, mikrofoner, slingor,
vattenskydd m.m.) kan få ett begränsat hörande. Hon är dock långt ifrån ett

”normalhörande”. Hjälpmedlen fungerar för att de tar hand om dem rent praktiskt. Det krävs tillsyn kring Alice såväl dag som natt. Det oförutsedda kan hända när som helst.

Praxis som gällde det tidigare vårdbidraget och som i regel innebar ett helt vårdbidrag för döva och gravt hörselnedsatta barn ska följas. Lagstiftarens intention vid införandet av de nya bestämmelserna om omvårdnadsbidrag var att tidigare praxis skulle följas.

Försäkringskassan anser att överklagandet ska avslås och anför följande.

Enligt praxis är det tränings- och tillsynsbehov som ett barn med grav hörselnedsättning regelmässigt har av sådan omfattning att det berättigar till hel förmån men en skälighetsbedömning av barnets behov ska alltid göras. Det kommer fram stöd för att barnet har mycket stora behov, dvs. i sådan grad att detta berättigar till tre fjärdedels omvårdnadsbidrag, men dock inte särskilt stora behov på så sätt som enligt förarbetena avses för att kunna få ett helt omvårdnadsbidrag (jfr prop. 2017/18:190 s. 75).

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Bestämmelserna om omvårdnadsbidrag trädde i kraft den 1 januari 2019 och ersatte den tidigare förmånen vårdbidrag. I fråga om vårdbidrag har kammarrätterna regelmässigt, med hänvisning till äldre domar från Försäkringsöverdomstolen, ansett att ett barn med en grav hörselnedsättning har rätt till ett helt vårdbidrag, i vart fall till dess barnet fyller 16 år.

I flera avgöranden avseende omvårdnadsbidrag har kammarrätter bedömt att utgångspunkten fortfarande är att ett barn med grav hörselnedsättning har rätt till ett helt omvårdnadsbidrag till dess att barnet fyller 16 år, även om en skälighetsbedömning av barnets behov alltid ska göras (se Kammarrätten i Göteborgs dom den 2 mars 2021 i mål nr 7102-20 och Kammarrätten i

Stockholms dom den 18 juni 2021 i mål nr 2213-21). Kammarrätten anser att det inte finns skäl att göra en annan bedömning i det här målet.

Alices hörselnedsättning är av sådan grad att den som utgångspunkt berättigar till ett helt omvårdnadsbidrag. Det har inte kommit fram några omständigheter som motiverar en lägre grad av sådant bidrag. Caroline Engblom har därmed rätt till ett helt omvårdnadsbidrag under perioden april 2019–september 2023 med anledning av Alices hörselnedsättning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 4).

Niclas Falkendal

Anders Cedhagen
referent

Hedda Carlqvist

/Linnéa Fornehed

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**

Avd. 3

DOM

2021-01-15

Meddelad i Göteborg

Mål nr

978-20

KLAGANDE

Caroline Engblom, 19831122-4623

MOTPART

Försäkringskassan

ÖVERKLAGAT BESLUT

Försäkringskassans beslut 2019-11-27

SAKEN

Omvårdnadsbidrag enligt socialförsäkringsbalken, förkortad SFB

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Dok.Id 737577

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 53197 400 15 Göteborg	Sten Sturegatan 14	031 - 732 70 00 E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se www.forvaltningsrattenigoteborg.domstol.se	-	måndag–fredag 08:00–16:00

VAD MÅLET GÄLLER

Det förvaltningsrätten ska pröva i detta mål är om Caroline Engblom ska beviljas högre omvårdnadsbidrag för dottern Alice född 2011.

DET ÖVERKLAGADE BESLUTET

Försäkringskassan har beviljat Caroline Engblom tre fjärdedels omvårdnadsbidrag för dottern Alice under perioden april 2019 – september 2023. Beslutet har motiverats enligt i huvudsak följande. Alice har en hörselnedsättning och selektiv mutism. Hon behöver hjälp med att ta av och på hörapparaterna och hjälp med skötsel av hjälpmedlen. Hon behöver träning i tecken, tal och kommunikation och hon behöver stöd i sociala sammanhang med kommunikation och förståelse. Alice har ett utökat behov av vård och tillsyn jämfört med jämnåriga barn utan funktionsnedsättning. Detta extra behov bedöms dock inte vara av sådan omfattning att det ger rätt till en högre nivå av omvårdnadsbidrag än tre fjärdedelar.

YRKANDEN M.M.

Caroline Engblom överklagar beslutet och yrkar att hon ska beviljas helt omvårdnadsbidrag. Hon anför i huvudsak följande. Alice har ett omfattande omvårdnadsbehov utifrån aspekter som säkerhet, psykiskt välmående och en gynnsam social utveckling. Alice har en grav hörselskada på båda öronen och hon använder en hörapparat och ett cochleaimplantat. Hon har härutöver ett stort antal hjälpmedel för att underlätta för henne i skola och fritidsaktiviteter etc. Trots hjälpmedlen är dock hennes hörsel begränsad. Alice behöver alltid någon vid sin sida som gör henne uppmärksam på det som sker och kan uppdatera henne. Familjen lägger ned mycket tid och resurser på att Alice ska få en så bra tillvaro och så goda förutsättningar som möjligt. Under natten när hjälpmedlen är på laddning är det teckenspråk som måste

användas vilket kräver ljus och därmed ger störd nattsömn. De har tidigare uppburit helt vårdbidrag och Alice behov av omvårdnad har inte minskat utan snarare ökat med stigande ålder.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser

En försäkrad förälder har rätt till omvårdnadsbidrag för ett försäkrat barn, om barnet på grund av funktionsnedsättning kan antas vara i behov av omvårdnad och tillsyn under minst sex månader i sådan omfattning som anges i 22 kap. 4 § (22 kap. 3 § första stycket SFB).

Omvårdnadsbidraget lämnas som en fjärdedels förmån om barnet har mer än måttliga behov av omvårdnad och tillsyn på grund av funktionsnedsättning, halv förmån om barnet har stora behov av omvårdnad och tillsyn på grund av funktionsnedsättning, tre fjärdedels förmån om barnet har mycket stora behov av omvårdnad och tillsyn på grund av funktionsnedsättning, och hel förmån om barnet har särskilt stora behov av omvårdnad och tillsyn på grund av funktionsnedsättning (22 kap. 4 § SFB).

Vid bedömningen enligt 22 kap. 4 § av behovet av omvårdnad och tillsyn ska det bortses från de behov som en vårdnadshavare normalt ska tillgodose enligt föräldrabalken med hänsyn till barnets ålder, utveckling och övriga omständigheter. Vid denna bedömning ska det även bortses från behov som tillgodoses genom annat samhällsstöd (22 kap. 5 § SFB).

Enligt förarbetena till de nya reglerna om omvårdnadsbidrag anges att några särskilda bestämmelser för gravt hörselskadade inte ska införas. Rätten till omvårdnadsbidrag ska inte grundas på särskilda diagnoser utan ersättningen ska istället fastställas med utgångspunkt i de konsekvenser som en

funktionsnedsättning medför och efter en individuell bedömning. Det är således det faktiska omvårdnadsbehovet som ska ligga till grund för ersättningen och inte en specifik diagnos (prop. 2017/18 s. 123ff).

För att få omvårdnadsbidrag med tre fjärdedelar bör det krävas att barnet har mycket stora behov, utöver de behov som en vårdnadshavare normalt ska tillgodose, av omvårdnad och tillsyn på grund av funktionsnedsättning. Ett mycket stort behov av omvårdnad finns exempelvis om barnet behöver regelbunden och omfattande praktisk hjälp i vardagen och omfattande stöd för att träna, kommunicera och samspela med andra, till följd av funktionsnedsättning. Även egenvård eller annan behandling av svåra medicinska tillstånd kan innebära att det finns ett mycket stort behov av omvårdnad. Tillsyn på denna nivå kan bl.a. innebära att barnet behöver ha en förälder närvarande stora delar av dygnet exempelvis på grund av allvarliga medicinska tillstånd eller för att avstyra farliga situationer eller beteenden (prop. 2017/18 s. 74f)

För att kunna beviljas ett helt omvårdnadsbidrag bör det krävas särskilt stora behov, utöver de behov som en vårdnadshavare normalt ska tillgodose, av omvårdnad och tillsyn på grund av funktionsnedsättning. Som tidigare har framgått, ska det inte föreligga rätt till bidrag till den del behoven tillgodoses genom annat samhällsstöd. Ett särskilt stort behov av omvårdnad kan till exempel innebära att det behövs regelbunden och omfattande praktisk hjälp under såväl dag- som nattetid. Det kan också handla om regelbunden och omfattande hjälp vid kommunikering samt kontinuerlig och kvalificerad träning och stimulans eller andra behov i motsvarande omfattning till följd av funktionsnedsättning. Tillsyn på denna nivå bör som regel innebära ett behov av ständig uppsikt, i princip dygnet runt, och medför en mycket stor bundenhet för föräldrarna (prop. 2017/18 s. 75).

Förvaltningsrättens bedömning

Av utredningen i målet framgår att Alice har dubbelsidig grav hörselnedsättning och selektiv mutism. Till följd av sitt funktionshinder behöver hon mycket omsorg och tillsyn från sina föräldrar som går utöver vad jämnåriga barn utan funktionsnedsättning behöver.

Caroline Engblom har beviljats tre fjärdedels omvårdnadsbidrag av Försäkringskassan som avser att täcka mycket stora omsorgsbehov. Även om det framkommer att Alice har stora och dagliga behov av insatser från sina föräldrar framgår det inte att hennes behov av stöd och hjälp är så särskilt stora som krävs för att helt omvårdnadsbidrag ska kunna beviljas. Utredningen i målet visar därmed enligt förvaltningsrättens bedömning att Caroline Engblom inte kan beviljas högre omvårdnadsbidrag för Alice. Att Caroline Engblom tidigare har beviljats helt vårdbidrag saknar betydelse för denna bedömning. Försäkringskassan har därmed haft fog för sitt beslut varför överklagandet ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (FR-12)

Karin Leidzén
Rådman

I avgörandet har även nämndemännen Sara Andersson, Ditte Nörby och Ludwig Andreasson deltagit.
Föredragande i målet har varit Lena Rehnberg.

Hur man överklagar

FR-12

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 2 månader

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Oftast är sista dagen för överklagande exakt 2 månader från det datum som tiden börjar räknas.

Exempel: Du fick del av beslutet den 21 december
→ tiden går ut den 21 februari.

Om samma datum inte finns i slutmånaden går tiden i stället ut på slutmånadens sista dag.

Exempel: Du fick del av beslutet den 31 december
→ tiden går ut den 28 februari.

Är sista dagen en lördag, söndag eller helgdag, mid-sommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

och varför du tycker att kammarrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom två månader* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

För en enskild klagande är sista dagen för överklagande två månader från den dag då han/hon fick del av kammarrättens beslut. Om klaganden fick del av kammarrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om klaganden fick del av beslutet t.ex. den 31 juli, som inte har någon motsvarighet två månader senare, löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag, dvs. i det här exemplet den 30 september. Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.